C/2025/1813

4.4.2025

P10_TA(2024)0048

Euroopa Liidu Solidaarsusfondi kasutuselevõtmine toetuse maksmiseks Saksamaale ja Itaaliale seoses 2024. aastal toimunud üleujutustega

Euroopa Parlamendi 27. novembri 2024. aasta resolutsioon, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus Euroopa Liidu Solidaarsusfondi kasutuselevõtmise kohta toetuse maksmiseks Saksamaale ja Itaaliale seoses 2024. aastal toimunud üleujutustega (COM(2024)0480 – C10-0162/2024 – 2024/0284(BUD))

(C/2025/1813)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2024)0480 – C10-0162/2024),

— võttes arvesse nõukogu 11. novembri 2002. aasta määrust (EÜ) nr 2012/2002 Euroopa Liidu Solidaarsusfondi loomise kohta ([1]),

— võttes arvesse nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 ([2]), eriti selle artiklit 9,

— võttes arvesse 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava ([3]), eriti selle punkti 10,

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrust (EL) 2021/1058, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi ([4]),

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. detsembri 2021. aasta määrust (EL) 2021/2115, millega kehtestatakse liikmesriikide koostatavate Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavate ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavade (ÜPP strateegiakavad) toetamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 ([5]),

— võttes arvesse oma 27. veebruari 2024. aasta resolutsiooni, mis käsitleb nõukogu määruse eelnõu, millega muudetakse määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 ([6]),

— võttes arvesse oma 20. oktoobri 2021. aasta resolutsiooni solidaarsusfondist eraldatud ELi raha kasutamise tulemuslikkuse kohta liikmesriikides looduskatastroofide korral ([7]),

— võttes arvesse oma 18. mai 2021. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu Solidaarsusfondi läbivaatamise kohta ([8]),

— võttes arvesse eelarvekomisjoni raportit (A10-0020/2024),

A. arvestades, et 30. mail 2024 tabas Saksamaad paduvihm, mis tõi juuni alguses Lõuna-Saksamaal kaasa tohutud üleujutused, kus hukkus kuus inimest ja mis komisjoni andmetel põhjustasid otsest kahju kokku 4 miljardi 131,6 miljoni euro ulatuses;

B. arvestades, et 29. juunil 2024 olid Itaalias võimsad tormid, mis tõid Valle d'Aosta autonoomses piirkonnas kaasa jõgede ja ojade ülevoolu, millest põhjustatud otsene kahju oli Itaalia ametiasutuste hinnangul kokku 158,39 miljonit eurot;

([1]) EÜT L 311, 14.11.2002, lk 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj.
([2]) ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
([3]) ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.
([4]) ELT L 231, 30.6.2021, lk 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj.
([5]) ELT L 435, 6.12.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj.
([6]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2024)0082.
([7]) ELT C 184, 5.5.2022, lk 82.
([8]) ELT C 15, 12.1.2022, lk 2.

1. väljendab sügavaimat solidaarsust kõikide ohvrite ja nende perekondadega ning kõikide inimestega, kellele Saksamaal ja Itaalias aset leidnud hävitavad üleujutused on kannatusi toonud, samuti päästetöödes osalevate riiklike, piirkondlike ja kohalike ametiasutustega;

2. väljendab heameelt selle otsuse üle, mis näitab vahetult ja nähtavalt liidu solidaarsust oma kodanikega ning kahju kannatanud piirkondadega Saksamaal ja Itaalias;

3. kordab, kui oluline on teavitada üldsust Euroopa Liidu Solidaarsusfondiga (ELSF) kaasnevast käegakatsutavast kasust, et veelgi suurendada kodanike teadlikkust liidu vahenditest ja programmidest;

4. juhib tähelepanu tõsiste, hävitavate ja surmavate loodusõnnetuste arvu suurenemisele Euroopas ning kutsub liikmesriike ja komisjoni üles investeerima kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise meetmetesse, et vältida inimohvreid ja majanduslikku kahju; on seisukohal, et ELSFi või sellega samaväärse institutsiooni eelarvet tuleks märkimisväärselt suurendada, pidades silmas komisjoni tulevast ettepanekut uue mitmeaastase finantsraamistiku kohta ja sellele järgnevaid institutsioonidevahelisi läbirääkimisi ning seda, et ELSF või sellega samaväärne institutsioon peab andma kodanikele abi suurusjärgus, mis vastab selliste õnnetuste tagajärgede ulatusele; märgib, et ELSFi märkimisväärne suurendamine võimaldaks liikmesriikidel katastroofidele reageerida tulemuslikumalt ja kiiremini ning ühtlasi oleks võimalik säilitada muud vahendid, eelkõige ühtekuuluvusfondid, mille esmane eesmärk ei ole katastroofidele reageerimine;

5. rõhutab üleujutuste tekitatud märkimisväärset kahju põllumajandusmaale ja põllumajandusettevõtetele, transporditaristule ning eelkõige väikestele küladele ja linnadele väljaspool linnapiirkondi; rõhutab, et kliimamuutuste tõttu on saared ja rannikupiirkonnad loodusõnnetuste suhtes eriti vähekaitstud; tunnistab, et sellised nähtused nagu maavärinad, üleujutused, vulkaanipursked ja põuad, mis ühtlasi mõjutavad jõgesid ja järvi, kujutavad endast üha suuremat ohtu paljudele Euroopa piirkondadele, eelkõige Vahemere ümbruses; tõstatab küsimuse, kas ELSF on piisavalt kohandatud erakorralistele vajadustele, mis on seotud kliimamuutustega kohanemisega neis eriti vähekaitstud piirkondades; on seetõttu veendunud, et saared ja rannikupiirkonnad peaksid saama ELSFi raames piisavalt rahalisi vahendeid, et pöörata tähelepanu oma konkreetsetele nõrkadele kohtadele; kutsub liikmesriike üles võtma arvesse, et loodusõnnetused mõjutavad eelkõige vähekaitstud elanikkonnarühmi sotsiaal-majanduslike tegurite tõttu, mis takistavad veelgi nende taastumisvõimet;

6. rõhutab, et ELSF on üksnes vahend, mis tegeleb tagajärgedega, ning et liit peaks jätkuvalt tegelema ka kliimamuutustega kohanemise ja nende leevendamisega ning toetama looduskatastroofide ennetamisele suunatud Euroopa ja liikmesriikide poliitikameetmeid; juhib tähelepanu sellele, et Euroopa Keskkonnaameti aruandes nr 1/2024 Euroopa kliimariskide hindamise kohta hoiatati, et liit ei ole kliimamuutuste mõjuks valmistunud, ning rõhutab vajadust võtta meetmeid, et vältida tuvastatud kliimariskide jõudmist kriitilisele tasemele; kutsub liikmesriike ja komisjoni üles võtma vajalikke meetmeid, et liit suudaks täita Pariisi kokkuleppega võetud kohustused; tuletab meelde vajadust mõjusa koostoime järele muude liidu poliitikavaldkondade ja programmidega ning rõhutab, et liikmesriigid peaksid parimal viisil ära kasutama eelkõige Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi+ ja maaelu arengu programmide pakutavaid rahastamisvõimalusi; kutsub komisjoni üles hindama võimalikult kiiresti kõiki liikmesriikide põhjendatud taotlusi jaotada riiklike taaste- ja vastupidavuskavade vahendeid ümber looduskatastroofiabiks kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/241 ([9]) sätestatud reeglitega; rõhutab ka vajadust ennetusmeetmete järele mitte ainult tulevaste kahjude leevendamiseks, vaid ka selleks, et vältida riskitingimuste süvenemist katastroofiliste sündmuste, näiteks üleujutuste, metsa- ja maastikupõlengute, maalihete või järvede ja jõgede kuivamise tagajärjel; rõhutab eri programmide vahelise piisava paindlikkuse olulisust; rõhutab, et ELSFist abi saamine ei tohi tingida nende liidu rahaliste vahendite kahanemise, mida liikmesriigid saavad muudest liidu programmidest või poliitikavaldkondadest; tuletab meelde, et liikmesriigid võivad kooskõlas kohaldatavate liidu õigusnormidega anda riigiabi, eelkõige põllumajandusettevõtetele, kes on loodusõnnetuste tõttu kahju kannatanud;

7. märgib, et komisjon esitas 21. oktoobril 2024 seadusandliku ettepaneku piirkondliku erakorralise ülesehitustoetuse kohta pärast loodusõnnetust ([10]) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) raames võetavate erimeetmete kohta loodusõnnetustes kannatada saanud liikmesriikidele täiendava abi andmiseks ([11]), et võimaldada vahendite kasutamisel suuremat paindlikkust;

([9]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17).

([10]) Euroopa Komisjoni 21. oktoobri 2024. aasta ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse piirkondlikku erakorralist ülesehitustoetust (RESTORE) ning millega muudetakse määrusi (EL) 2021/1058 ja (EL) 2021/1057 (COM(2024)0496).

([11]) Euroopa Komisjoni 21. oktoobri 2024. aasta ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) 2020/2220 seoses Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) raames võetavate erimeetmetega loodusõnnetustes kannatada saanud liikmesriikidele täiendava abi andmiseks (COM(2024)0495).

8. tuletab meelde, kui oluline on kahjustuste kiire ja usaldusväärne hindamine, mille puhul võetakse korrektselt arvesse majanduslikke tagajärgi, ning nõuab rohkemate operatiivmeetmete võtmist, et lühendada keskmist ettemaksete tegemise aega, tagades samal ajal liidu eelarve kaitse;

9. rõhutab tungivat vajadust anda ELSFist viivitamata rahalist abi, et oleks tagatud toetuse õigeaegne jõudmine kannatanud piirkondadeni;

10. kiidab käesolevale resolutsioonile lisatud otsuse heaks;

11. teeb presidendile ülesandeks kirjutada koos nõukogu eesistujaga otsusele alla ja korraldada selle avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas*;

12. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon koos selle lisaga nõukogule ja komisjonile.

LISA

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu Solidaarsusfondi kasutuselevõtmise kohta toetuse maksmiseks Saksamaale ja Itaaliale seoses 2024. aastal toimunud üleujutustega

(Käesoleva lisa teksti siinkohal ei avaldata, kuna see kattub lõpliku õigusaktiga, st otsusega (EL) 2024/3105).